

givet, hvilke kriterier der skal lægges til grund for afgørelsen af, om der i konkrete tilfælde er tale om samørende bysamfund.

Ved formuleringen af bestemmelserne i *stk. 1.* om, at et samlet bysamfund normalt bør udgøre én kommune, har det været tanken at fremhæve, at dette princip som den altovervejende hovedregel bør lægges til grund for den fremtidige kommuneinddeling, men der er samtidig åbnet mulighed for at fravige princippet, hvor ganske særlige omstændigheder taler derfor. For enkelte, fuldt udbyggede eller så godt som udbyggede forstadskommuner har hensynet til den fremtidige udvikling af bysamfundet ikke samme vægt, hvis der på anden måde kan sikres moderbyen en tilfredsstillende udvikling inden for kommunens område. I sådanne tilfælde vil kommunalreformkommissionen og indenrigsministeren kunne fravige princippet om, at et samlet bysamfund kun bør udgøre én kommune.

Det må i øvrigt være magtpåliggende at undgå, at en del byer igen om nogle år vil komme i den situation, at de administrativt er opdelt i flere kommuner, og det er derfor i *stk. 2* foreslået, at der bør tillægges de enkelte bykommuner sådanne arealer, at der sikres byen mulighed for en hensigtsmæssig byudvikling inden for kommunens grænser. Kravet herom kan ikke altid siges at være opfyldt, blot fordi der inden for en bykommune findes betydelige, ubebyggede arealer, som i givet fald vil kunne inddrages til bebyggelse. Det afgørende må være, i hvilken retning udviklingen rent faktisk går, eller i hvilken retning det ud fra byplanmæssige synspunkter må være rigtigt at lede udviklingen.

Medens det for så vidt angår sammenlægning af mindre kommuner i henhold til § 4 er opstillet som hovedregel, at der skal finde totalsammenlægning sted, og at deling af kommuner kun kan ske, hvor særlige forhold gør sig gældende, har man ikke ment det rigtigt i tilfælde af grænseregulering omkring byerne at foreslå en tilsvarende forhåndsformodning for totalsammenlægning. Hvor det ikke af hensyn til bysamfundets udvikling er nødvendigt at gennemføre en totalsammenlægning, må den resterende del af sognekommunen have mulighed for at blive sammenlagt med andre sognekommuner, og en deling af en omegnskommune vil undertiden være ønskelig for at sikre en rationel kommuneinddeling i oplandet, jfr. herved bemærkningerne til § 7.

Til § 4.

Bestemmelserne i denne paragraf om kommunernes størrelse, afgrænsning m. v. finder anvendelse ikke alene på sognekommuner, men også på de

købstadkommuner, flækkekommuner m. v., der for at opnå en hensigtsmæssig tilrettelæggelse af de kommunale opgaver har et tilsvarende behov for en sammenlægning med andre kommuner.

Det primære indhold i kommunalforvaltningen er fællesskabet om løsningen af de lokale offentlige opgaver, og den kommunale inddeling må derfor, jfr. *stk. 1*, tilrettelægges således, at den afgiver et hensigtsmæssigt grundlag for disse opgavers løsning.

Lovforslaget angiver ikke nogen bestemt mindstestørrelse for kommunerne, da forholdene vil variere meget fra område til område. I de foreliggende amtsundersøgelser med tilhørende skitser til ny kommuneinddeling, der er udarbejdet landet over, er det på basis af en samlet vurdering af de typiske primærkommunale opgaver tilstræbt, at kommunerne normalt får en befolkning på mindst 5-6.000 indbyggere. Der er intet til hinder for, at der etableres større kommuner, hvor forholdene taler derfor. Dette vil ofte blive resultatet i områder, hvor der findes en vis bymæssig bebyggelse, som er det naturlige centrum for en større befolkningskreds, medens det omvendt i tyndt befolkede egne med ringe bymæssig bebyggelse efter omstændighederne kan blive vanskeligt at nå op på det ønskede befolkningsgrundlag. Man må dog her være opmærksom på, at der i sådanne områder antagelig må forventes en befolkningsnedgang, og kommuner, hvor befolkningstallet kan forventes at blive mindre end 3-4.000 indbyggere, bør høre til de absolutte undtagelser.

Ved afgrænsningen af de enkelte kommuners område bør der lægges vægt på de naturlige geografiske grænser, den befolknings- og erhvervsmæssige kontakt mellem de enkelte områder, det allerede etablerede samarbejde mellem kommunerne eller dele af kommuner, den forventede befolkningsmæssige udvikling, de trafikale forbindelseslinier m. v. Det er i det hele vigtigt, at der inden for de nye kommuner kommer til at foreligge de fornødne betingelser for at skabe den fællesinteresse og indre samhörighed, som er selve grundlaget for kommunestyret.

I visse tilfælde vil en hensyntagen til disse forhold føre til en deling af bestående sognekommuner, således at de enkelte dele sammenlægges med forskellige nabokommuner. Da der imidlertid inden for de bestående kommuner i reglen består et fællesskab, som det må være af interesse at bevare, er det i *stk. 2* foreslået, at deling af en kommune kun skal finde sted, hvor særlige forhold foreligger. Som eksempel på tilfælde, hvor en deling vil kunne komme på tale, kan nævnes, at en del af en sognekommune er adskilt fra den øvrige del af kommunen ved en skovstrækning, eller at en del af